

Warszawski Uniwersytet Medyczny
Zakład Bioetyki i Humanistycznych Podstaw Medycyny

tel. (+48 22) 57 20 568
fax (+48 22) 57 20 568

ul. Żwirki i Wigury 81
02-091 Warszawa

Warszawa 2014-10-10

Prof. dr hab. Tomasz Pasierski

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk medycznych lekarza Pawła Matusika p.t:
**Wybrane duże problemy geriatryczne i schorzenia układu sercowo-naczyniowego w
późnej starości.**

Wraz ze starzeniem się populacji zrozumienie biologii procesu starzenia i specyfiki chorób występujących w wieku podeszłym stają się palącym problemem do rozwiązania. Doktorant postawił sobie za wieloletni cel badań ocenę występowania, metod diagnostyki i leczenia wybranych dużych problemów geriatrycznych i chorób układu sercowo-naczyniowego u pacjentów w okresie późnej starości w szerokiej populacji polskich pacjentów w podeszłym wieku

Doktorant prowadził badania dotyczące jeszcze jako członek Studenckiego Koła Naukowego wyniki publikował na bieżąco tak więc rozprawa doktorska obejmuje cykl prac na jaki składają się następujące publikacje:

1. Matusik P., Tomaszewski K., Chmielowska K., Nowak J., Parnicka A., Dubiel M., Gąsowski J. Częstość występowania zespołu osłabienia w domach opieki. Porównanie i ocena przydatności klinicznej skal stosowanych do rozpoznania zespołu (Frequency of frailty syndrome in institutionalized care. Comparison of assessment tools). *Gerontol Pol* 2009; 17: 120-125.
2. Matusik P., Tomaszewski K., Chmielowska K., Nowak J., Nowak W., Parnicka A., Dubiel M., Gąsowski J., Grodzicki T. Severe frailty and cognitive impairment are related to higher mortality in 12-month follow-up of nursing home residents. *Arch Gerontol Geriatr* 2012; 55 (1): 22-24.

Warszawski Uniwersytet Medyczny
Zakład Bioetyki i Humanistycznych Podstaw Medycyny

tel. (+48 22) 57 20 568
fax (+48 22) 57 20 568

ul. Żwirki i Wigury 81
02-091 Warszawa

3. Matusik P., Nowak J., Tomaszewski K., Chmielowska K., Parnicka A., Dubiel M., Gąsowski J. Nadciśnienie tętnicze u osób w wieku podeszłym na przykładzie mieszkańców domów opieki (Hypertension among the elderly on the basis of nursing home residents population). *Pol Przegl Kardiol* 2010; 12:186-191.
4. Michalik C., Matusik P., Nowak J., Chmielowska K., Tomaszewski K.A., Parnicka A., Dubiel M., Gąsowski J., Grodzicki T. Heart failure, comorbidities, and polypharmacy among elderly nursing home residents. *Pol Arch Med Wewn* 2013; 123 (4): 170-5.
5. Matusik P., Dubiel M., Wizner B., Fedyk-Łukasik M., Zdrojewski T., Opolski G., Dubiel J., Grodzicki T. Age-related gap in management of heart failure patients. The national project of prevention and treatment of cardiovascular diseases – POLKARD. *Cardiol J* 2012; 19 (2): 146-52

Wspomniany cykl prac poprzedzony jest 20 stronicowym wprowadzeniem , w którym Doktorant omawia proces starzenia się człowieka, ze strony biologii, demografii i problemów medycznych. Wprowadzenie zawiera również obejmujący 2,5 strony opis zespołu frailty tłumaczonego przez autora jako zespół osłabienia, kluczowego dla zawartych w cyklu prac artykułów m (dla którego Recenzent od lat proponuje określenie zespołu kruchości) , którym będzie się dalej posługiwał . Opis zespołu kruchości kluczowego dla recenzowanej rozprawy pozostawia pewien niedosyt, gdyż Doktorant nie opisuje genezy tego pojęcia(Fried) , a także jego złożonej istoty, jako t.z.w. fenotypu pośredniego, a nie choroby per se. Ponadto trudno jest mi się zgodzić z wyrażoną na stronie 15 tezą, że u podstaw rozwoju kruchości leżą takie zjawiska, jak m.in. wzrost stężenia CRP, czy wzrost liczby leukocytów, gdyż mogą być one równie dobrze jego skutkiem, a nie przyczyną . Warto byłoby odnieść się w tym miejscu do innych skal definiowania kruchości takich jak, uproszczona skala Frieda, FRAIL questionnaire, , the Clinical Frailty Scale, Gerontopole Frailty Screening Tool, Edmonton Frailty Scale i uzasadnić wybór stosowanych w rozprawie skal CSHA CFS i FRail-CHS.

Warszawski Uniwersytet Medyczny
Zakład Bioetyki i Humanistycznych Podstaw Medycyny

tel. (+48 22) 57 20 568
fax (+48 22) 57 20 568

ul. Żwirki i Wigury 81
02-091 Warszawa

Ponadto w innym rozdziale podrozdziale Wprowadzenia p.t. Jakość życia a medycyna oparta o fakty należałoby wspomnieć o kluczowym dla chorych w podeszłym wieku zjawisku „kompresji chorobowości”.

Przedstawiane w cyklu publikacje były przedmiotem recenzji redakcyjnych, a dodatkowe uwagi krytyczne Recenzenta są z tego tytułu nieliczne i obejmują .

Ad1 . Ocena zgodności obydwu skal kruchości powinna być przeprowadzona za pomocą testu kappa, gdyż zgodność na poziomie 50% wyników nie jest lepsza od losowej.

Ad2. Niewydolność nerek wymaga zdefiniowania w aspekcie GFR i wynikających stąd stadiów PCHN.

Ad3. Z uwagi na to, że dla pracy krytycznej jest rozpoznanie niewydolności serca, chciałbym poznać szczegóły które z kryteriów ESC rozpoznania niewydolności serca (objawy fizyczne, objawy podmiotowe, czy odpowiedź na swoiste leczenie) były w tej grupie najczęstsze? Czy posilkowano się oznaczeniem NT-pro BNP?

Ad4. Nie mam uwag

Ad5 Czy obserwowana luka terapeutyczna wynikać mogła z częstszego występowania w tej populacji niewydolności serca z zachowaną frakcją wyrzutową lewej komory?

Rozprawę zamykają kluczowe dla tego typu rozprawy oświadczenia wszystkich współautorów, gwarantujące autorską rolę Doktoranta w załączonych publikacjach.

Stanowiący rozprawę doktorską cykl prac jest ważnym wkładem w zrozumienie polskiej specyfiki problemów geriatrycznych, ponadto są to pierwsze polskie publikacje odnoszące się do bardzo ważnego, szeroko omawianego na świecie problemu zespołu kruchości, który w Polsce jest wciąż niedostrzegany lub mało doceniany.

Przedstawiona do recenzji rozprawa lekarza Pawła Matusika pokazuje, że Doktorant wykazał się dobrym przygotowaniem metodologicznym i teoretycznym do prowadzenia badań naukowych, zrozumieniem problemów geriatrycznych, kardiologicznych, hipertensyjnych.

Warszawski Uniwersytet Medyczny
Zakład Bioetyki i Humanistycznych Podstaw Medycyny

tel. (+48 22) 57 20 568
fax (+48 22) 57 20 568

ul. Żwirki i Wigury 81
02-091 Warszawa

Przedstawiona praca odpowiada wymaganiom stawianym wobec rozpraw na stopień doktora nauk medycznych. Niniejszym przedstawiam Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie wniosek o dopuszczenie lekarza Pawła Matusika do dalszych etapów przewodu doktorskiego i z uwagi na fakt oparcia jej na publikacjach w 5 recenzowanych czasopismach i jej pionierski dla polskiej geriatry charakter wnioskuję o wyróżnienie pracy.

Prof. dr hab. med. Tomasz Pasierski
Warszawski Uniwersytet Medyczny
Międzyzyleski Szpital Specjalistyczny